

مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه

معاونت آموزش

اداره امتحانات کتبی

بسمه تعالی

امتحانات پایان سال - خرداد ۱۳۹۰

پاسخنامه

پایه :	۳	موضوع :	قرآن ۳
تاریخ :	۹۰/۳/۲۴	ساعت :	۸

نام کتاب: برگزیده تفسیر نمونه، جلد دوم، سوره‌های اعراف - انفال - ابراهیم

لطفاً فقط به ۸ سوال تشریفی پاسخ دهید، در صورت پاسخ به همه، به سوال آخر نمره داده نمی‌شود - هر سوال ۲/۵ نمره

* «فلنستلن الذين أرسل إليهم ولنستلن المرسلين»

۱. ضمن ترجمه آیه شریفه توضیح دهید با اینکه خدا همه چیز را می‌داند، آیا این نوع سؤال که در آیه به آن تصریح شده، بی‌معنی نیست؟ ۲۴

ترجمه: به یقین (هم) از کسانی که پیامبران به سوی آنها فرستاده شدند پرسش خواهیم کرد و (هم) از پیامبران پرسش می‌کنیم. اگر این پرسش برای درک واقعیت باشد در مورد کسی که عالم است، کاری بی‌معنی است ولی اگر منظور توجه دادن شخص و اتمام حجت با او و امثال آن (مثل اقرار، توبیخ) بوده باشد هیچ مانعی ندارد.

۲. «اعراف» کجاست و اصحاب اعراب چه کسانی هستند؟ ۴۶ و ۴۷

(در کتاب دو تفسیر برای اعراف ذکر شده است که ذکر یک مورد کافی است)

۱. اعراف مکان مرتفعی است میان دو گروه بهشتیان و جهنمیان که نمی‌گذارد آنها یکدیگر را ببینند، البته کسانی که بر اعراف قرار دارند می‌توانند هر دو گروه را ببینند. ۲. اعراف گذرگاه سخت و صعب العبور بر سر راه بهشت است. اصحاب اعراف: ۱. ضعیفان و آلودگانی که در زحمتند. ۲. پیشوایان (پیامبران، امامان و صالحان) که به کمک ضعیفان می‌شتابند.

* «ولو أن أهل القرى آمنوا واتقوا لفتحنا عليهم بركات من السماء والأرض ... أفأمنوا مكر الله .. ونطبع على قلوبهم فهم لا يسمعون»

۳. مقصود از «قری»، «برکات من السماء والأرض» و «مکر» چیست؟ مفعول «لا يسمعون» را مشخص کنید. ۷۰

قری: شهرها و آبادی‌ها (مراکز اجتماع) - برکات من السماء والأرض: نزول باران و روییدن گیاهان.

مکر: هر نوع چاره‌اندیشی برای اینکه کسی را از رسیدن به هدفش بازدارد.

مفعول لا يسمعون: صدای حق.

۴. آیات زیر را ترجمه کنید. ۸۲ و ۸۴

أ. «فأرسلنا عليهم الطوفان والجراد والقمل والضفادع والدم آيات مفصلات ...»: ج. پس فرستادیم بر آنها طوفان و ملخ و آفت گیاهی و خون که نشانه‌هایی از هم جدا بودند.

ب. «... ودمرنا ما كان يصنع فرعون وقومه وما كانوا يعرشون»: ج. و آنچه فرعون و فرعونیان (از کاخ‌های مجلل) می‌ساختند و آنچه از باغ‌های داربست‌دار فراهم ساخته بودند، همه را درهم کوبیدیم.

* «الذين يبتغون الرسول النبي الأمي الذي يجدونه مكتوباً عندهم في التوراة والإنجيل يأمرهم بالمعروف وينهاهم عن المنكر ويحلّ لهم الطيبات و يحرم عليهم الخبائث ويضع عنهم إصرهم والأغلال التي كانت عليهم» ٩٧

٥. چهار دلیل روشن بر نبوت پیامبر اکرم(ص) بنویسید که در آیه شریفه آمده است.

١. امی و درس نخوانده بودن پیامبر(ص) اما با این حال کتابی آورده که بر سرنوشت بشر و تاریخ وی تأثیرگذار بود. ٢. در کتاب‌های آسمانی گذشته دلایل نبوتش آمده است. ٣. سازگاری محتوای دعوتش با عقل سلیم. ٤. هماهنگی محتوای دعوتش با طبع سالم و فطرت. ٥. گشودن غل و زنجیر جهل، تعصبات و ... که اگر به دنبال منافع شخصی بود باید از جهل و تعصبات جاهلانۀ مردم استفاده می‌کرد و آنها را استثمار می‌کرد.

* «إنّ الذين اتقوا إذا مسّهم طائف من الشيطان تذكروا فإذا هم مبصرون» اعراف/٢١

٦. أ. مطابق آیه شریفه، راه غلبه و پیروزی بر وسوسه‌های شیطان چیست؟
یاد خدا. (١ نمره)

ب. چرا در این آیه، به چه دلیل از وسوسه‌های شیطان تعبیر به «طائف» شده است؟

گویی وسوسه‌های شیطان همچون طواف کنندگانی، پیوسته پیرامون فکر و روح انسان گردش می‌کنند تا راهی برای نفوذ بیابند. (١/٥ نمره)

* «وإذ يعدكم الله إحدى الطائفتين أنّها لكم وتوّدون أنّ غير ذات الشوكة تكون لكم» ١٣١

٧. ضمن ترجمۀ آیه شریفه، بیان کنید این آیه مربوط به کدام حادثۀ تاریخی است؟

و یاد آورید زمانی را که خداوند به شما وعده داد که یکی از دو گروه نصیب شما خواهد شد در حالی که دوست داشتید کاروان غیر مسلح (کاروان تجاری) برای شما باشد - جنگ بدر.

٨. أ. با توجه به آیات سورۀ انفال چه چیزهایی وسیلۀ امنیت از عذاب الهی در روی زمین است؟ ب. با استناد به شریفۀ «وما لهم

ألاًّ يعذبهم الله وهم يصدّون عن المسجد الحرام وما كانوا أولياءه إن أولياءه إلاّ المتّقون» بیان کنید مشرکان چه ادّعایی داشتند؟ ١٤٧

أ. ١. وجود پیامبر(ص) ٢. استغفار. ب. خود را صاحب اختیار و سرپرست مسجد الحرام می‌دانستند که خداوند با عبارت «وما كانوا أولياءه» این ادعا را نفی می‌کند.

* «ولقد أرسلنا موسى بآياتنا أن أخرج قومك من الظلمات إلى النور وذكرهم بأيام الله إنّ في ذلك لآيات لكلّ صبار شكور»

٩. أ. بنا بر تفسیر امام باقر(ع) مقصود از «آیام الله» چیست؟ ب. مقصود از «صبار» و «شکور» را تبیین کنید. ٤٧٨

أ. امام باقر(ع) در تفسیر آیه فوق فرمودند: ایام الله روز قیام مهدی(ع) و روز رجعت و روز قیامت است.

ب. «صبار» و «شکور» هر دو صیغۀ مبالغه است که یکی فزونی صبر در هنگام بروز مشکلات و دیگری فزونی شکرگذاری در روزهای پیروزی و نعمت را می‌رساند.